

عنوان مقاله:

جلوه های تشبیهی نفس اماره در مثنوی مولانا

محل انتشار:

سومین همایش متن پژوهی ادبی (نگاهی تازه به آثار مولانا) (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

شهرام احمدی - استادیار گروه زبان و ادبیات یارسی دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

اگر بخواهیم چند کلید واژه در مثنوی مولانا را برشماریم، بی تردید نفس و خصوصا نفساماره یکی از ناگزیرترین آنها خواهد بود. مولانا به عنوان یک مصلح اجتماعی همچون سایر عرفان سلف و خلف خویش یکی از محوری ترین دغدغه ها در آثارش رامراتب، درجات و اطوار نفس می خواند. وی در مثنوی به عنوان یک اثر تعلیمی، ضمن پرداختن به بسیاری از مقولات اخلاقی، درصدد آشنا کردن و آگاه نمودن مریدان و سالکان با کنش ها و نمودهای مختلف نفس نیز برآمده است. لذا برای آگاهی بخشی به مخاطب و تقریب به ذهنشان نفس را به مصادیق و مفاهیمی چون، دزد، جادوگر، زاغ، سگ، اژدها، بت، دوز، فرعون و... تشبیه می کند. این پژوهش با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی و با بهره مندی از منابع کتابخانه ای و مقالات پژوهشی، جلوه های تشبیهی نفس اماره در مثنوی مولانا را احصا و بررسی نموده و به این نتیجه رسیده است که مولانا به دلیل اهمیت بازشناسی چهره های گوناگون نفس اماره و مخاطرات مترتب بر عدم شناخت صحیح آن، با زبان ساده و در عین حال عمیق و اثرگذار خود تجلیات نفس را دقیقاً رصد کرده تا مبدا رهروان طریق الی الله، مفتون ظواهر هموار و دلفریب آن شوند و به ورطه ی سقوط اخلاقی و اعتقادی درافتند.

کلمات کلیدی:

مثنوی، مولانا، نفس، نفس اماره، تشبیه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/639717>

